Tepecik Eğit. ve Araşt. Hast. Dergisi 2018;28(2):75-82
doi:10.5222/terh.2018.075

Araştırma

Hastanemize başvuran hastalarda anestezi farkındalığının ve ameliyat öncesi görüşmenin etkinliğinin değerlendirilmesi

Evaluation of the awareness of anesthesia and effectiveness of preoperative interviews among patients consulted to our hospital

Halide Hande ŞAHİNKAYA, Vildan AKPINAR, Mine PARLAK, Nagihan DAMAR, Fulya YILMAZ DURAN, Halil YILDIRIM

Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği, İzmir, Türkiye

ÖZ

Amaç: Anesteziologlar artık yalnızca ameliyathanelerde değil yoğun bakımlar ve ağrı kliniklerinde de görev yapmaktadırlar. Anesteziyolojinin özel uzmanlık gerektiren bir branş olduğu, hatta anesteziyoloğun bir doktor olduğu ne yazık ki birçok birey tarafından bilinmemektedir. Biz bu anket çalışması ile hastanemize başvuran elektif cerrahi planlanmış hastalarda anestezi uygulamaları ve anesteziyoloğun görevleriyle ilgili farkındalığın tespit edilmesi ve ameliyat öncesi anesteziyoloji poliklinik görüşmelerinin bu farkındalığı arttırma yönünde etkinliğinin değerlendirilmesini amaçladık.
Yöntem: On sekiz ile 70 yaş arası elektif cerrahi planlanan ve anesteziyoloji polikliniğine başvuran 300 okur-yazar hasta çalışmaya dahil edildi. Yazılı onamları alındıktan sonra anesteziyolog ile görüşme öncesi ve sonrası toplamda 22 soruluk bir anketi doldurmaları istendi. Anket demografik veriler ve anesteziyoloğun görevlerine ait sorulardan oluşan üç bölüm içermekteydi. Sonuçların istatistiksel analizi için Pearson's ki-kare test ve Fisher's exact test kullanıldı.
Bulgular: Anesteziyolog ile görüşme sonrası anestezi ve anestezi doktoru ile ilgili sorulara verilen doğru yanıtlarda artış oldu. Anesteziyoloğun uzmanlaşmış bir doktor olduğunun farkındalık oranı %88'e yükseldi. Eğitim seviyesi arttıkça sorulara doğru yanıt verme oranının da arttığı belirlendi. Tüm bunların istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulundu ($p<0,05$).
Sonuç: Anestezi farkındalığını arttırmada poliklinik görüşmelerinin etkinliği ortaya konulmuş ve anesteziyolog ile bire bir görüşmenin çok önemli olduğu sonucuna ulaştırmıştır.

Anahtar kelimeler: Farkındalık, anestezi, preoperatif değerlendirme, anesteziyolog

ABSTRACT

Objective: Anesthesiologists are working not only in operating rooms, but also in intensive care units and pain clinics. Unfortunately, many people don't know the anesthesiology as a specialized department of medicine and even the anesthesiologist as a physician. With this survey, we aimed to determine our patients' awareness about anesthesia practice and role of anesthesiologists and also evaluate the effectiveness of preoperative anesthesiology consultations in improving awareness concerning anesthesia
Method: A total of 300 literate patients, aged between 18 and 70, scheduled for elective surgery and referred to anesthesiology polyclinic were included in the study. After patients' written approvals were obtained they were asked to complete a 22-item questionnaire form before and after the anesthesiology consultation. The survey had three parts including questions about demographic data and role of anesthesiologists. Results were analysed using Pearson's chi-square, and Fisher's exact tests.
Results: Number of correct answers to the questions about anesthesia and anesthesiologists increased after consultation with anesthesiologist. Level of awareness that anesthesiologists were specialists in anesthesiology increased up to 88% after preoperative anesthesiology consultation. Percentage of correct responses increased in parallel with enhanced education level. All of these findings were found to be statistically significant ($p<0.05$).
Conclusion: The effectiveness of polyclinic interviews on increasing awareness about anesthesia has been revealed, and we have arrived at a conclusion that face to face interview with the anesthesiologist is very important.

Keywords: Awareness, anesthesia, preoperative consultation, anesthesiologist

Alındığı tarih: 20.05.2017
Kabul tarihi: 16.01.2018

Yazışma adresi: Uzm. Dr. Halide Hande Şahinkaya, Bahar Mah. Saim Çıkrıkçı Cad. No:59, Bozyaka - Karabağlar - İzmir - Türkiye
e-mail: drhhande@yahoo.com

GİRİŞ

Anesteziyoloji bilimi, 1846'daki ilk anestezi uygulamasından bu yana teknolojideki gelişmelerin doğrultusunda giderek ilerlemiş ve tıp alanında önemli bir noktaya gelmiştir. Anesteziyologlar artık yalnızca ameliyat odalarında değil aynı zamanda yoğun bakımlar ve ağrı klinikleri gibi yerlerde de görev yapmaktadırlar. Ancak toplumda anestezi alanında farkındalık yeterince oluşmamıştır. Anesteziyolojinin özel uzmanlık gerektiren bir branş olduğu, hatta anestezistin bir doktor olduğu ne yazık ki birçok birey tarafından bilinmemektedir. Toplumda anestezi doktorunun yalnızca ameliyat odasında görevli olduğu fikrinin egemen olduğu pek çok anket değerlendirmesi ile ortaya konulmuştur [1,2].

Anesteziyologlar cerrahi işlem süresince ve sonrasında hastanın yaşamsal fonksiyonlarının devam ettirilmesinde, karşılaşabilecek yan etki ve komplikasyonlardan korunmada, hasta güvenliğinin sağlanmasında ve ağrı tedavisinde önemli görevler üstlenirler. Cerrahi işlemler için uygun şartların sağlanmasından ve yakın hasta monitorizasyonundan sorumludurlar.

Anesteziyoloji ve anesteziyologlar hakkında daha fazla ve doğru bilgiyi toplumdaki bireylere ulaştırmak için yapılabilecekler konusunda şimdiye kadar çalışmalar yapılmıştır. Biz de bu anket çalışması ile hastanemize başvuran elektif cerrahi planlanmış hastalarda anestezi uygulamaları ve anesteziyoloğun görevleriyle ilgili farkındalığın belirlenmesi ve ameliyat öncesi anesteziyoloji poliklinik görüşmelerinin bu farkındalığı arttırma yönünde etkinliğinin değerlendirilmesini amaçlamış bulunmaktayız.

GEREÇ ve YÖNTEM

12.01.2016 tarih ve 2 karar no.lu İzmir Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi Etik Kurul onayı alındı. 18 ile 70 yaş arası elektif cerrahi planlanan ve anesteziyoloji polikliniğine başvuran 300 okuryazar hasta çalışmaya dahil edildi. Anesteziyolog çalışmaya kör olarak katıldı. Hastalar çalışma hakkında bilgilendirildi ve yazılı onamları alındı. Muayene sırasında nörolojik ve psikiyatrik hastalığı olan hastalar ile anket sorularını yanıtlamak istemeyen hastalar çalışma dışı bırakıldı.

Anket formu üç bölüm şeklinde oluşturuldu (Tablo 1). Birinci bölüm katılımcıların demografik verilerini ve daha önceki ameliyat deneyimlerini içermekteydi. İkinci bölüm anesteziyolog ile görüşmeden önce anesteziyoloji ve anesteziyolog ile ilgili soruların yer aldığı bölümdü. Üçüncü bölüm ise anesteziyolog ile görüşme yapıldıktan sonra aynı soruların yine yanıtlandırılmasını içermekteydi. Katılımcıların toplamda 22 soruya çoktan seçmeli şekilde yanıt vermeleri istendi.

İstatistiksel analizler IBM SPSS software (ver. 20) kullanılarak yapıldı. Kategorik değişkenler frekans ve yüzde ile betimlendi. İstatistiksel analiz için Pearson's ki-kare test ve Fisher'ın kesin olasılık testi kullanıldı. İstatistiksel olarak p değeri 0,05'in altında anlamlı kabul edildi.

BULGULAR

Ankete 130 kadın ve 170 erkek olmak üzere yaşları 18 ile 70 yaş arasında toplam 300 hasta katıldı. Hastalar arasında 134 (%44,7) ilkokul, 35 (%11,7) ortaöğretim, 65 (%21,7) lise, 26 (%8,7) yüksek okul ve 30 (%10) fakülte mezunu bulunur iken, 10 (%3,3) hasta diploma sahibi değildi (Tablo 2).

Yüz doksan bir hasta (%63,7) daha önceden en az bir kez ameliyat ve ameliyat odası deneyimine sahip iken, 109 hasta (%36,3) ilk kez ameliyat olmak üzere hastanede bulunmaktaydı. On bir hasta (%3,7) ne ameliyatı olacağını bilmeden anesteziyoloji polikliniğine yönlendirilmişti (Tablo 2).

Elli üç hasta daha önceden "anestezi" diye bir sözcük duymadıklarını belirtti. Bu oran %17,7 olarak belirlendi.

"Anestezi doktoru ne iş yapar?" sorusuna 188 hasta (%62,7) ameliyat olacak hastayı uyutur, ameliyat süresince takip eder ve uyandırır diye yanıt verirken 62 hastanın (%20,7) yalnızca hastayı uyutur, 1 hastanın (%0,3) ise ameliyatı yapar şeklinde yanıt

Tablo 1. Anket formu.

Bu anket sizlerin anestezi ve anestezi doktoru hakkındaki bilgilerinizi değerlendirmek için yapılmaktadır.

Tarih:

Form No:

1. Cinsiyetiniz: Kadın Erkek
2. Yaşınız:
3. Eğitim durumunuz
   a. İlköğretim
   b. Ortaöğretim
   c. Lise
   d. Yüksek okul
   e. Fakülte
   f. Hiçbiri
4. Ne ameliyatı olacağınızı biliyor musunuz?
   a. Evet
   b. Hayır
5. Daha önce hiç ameliyat oldunuz mu?
   a. Evet
   b. Hayır

ANESTEZİ DOKTORU ile GÖRÜŞME ÖNCESİ

1. Daha önce "anestezi" diye bir sözcük duydunuz mu?
   a. Evet
   b. Hayır
2. Anestezi doktoru ne iş yapar?
   a. Ameliyat olacak hastayı uyutur.
   b. Ameliyat olacak hastayı uyutur, ameliyat süresince takip eder ve uyandırır.
   c. Ameliyatı yapar.
   d. Bilmiyorum.
3. Anestezi polikliniğine neden geldiğinizi biliyor musunuz?
   a. Evet. Ameliyat öncesi muayene olmak ve ameliyata uygunluğumun değerlendirilmesi için geldim.
   b. Hayır. Bu poliklinikte ne yapılacağını bilmiyorum.
4. Ameliyat olabilmek için hastanın uygun olup olmadığına kim karar verir?
   a. Ameliyatı yapacak doktor (cerrah)
   b. Anestezi doktoru
   c. Hemşire
   d. Teknisyen
   e. Bilmiyorum.
5. Ameliyat sırasında anesteziyi kim uygular?
   a. Ameliyatı yapacak doktor (cerrah)
   b. Anestezi doktoru
   c. Hemşire
   d. Teknisyen
   e. Bilmiyorum.
6. Ameliyat sırasında hastanın kalp hızı, tansiyon gibi yaşamsal fonksiyonlarını kim takip eder?
   a. Ameliyatı yapacak doktor (cerrah)
   b. Anestezi doktoru
   c. Hemşire
   d. Teknisyen
   e. Bilmiyorum.
7. Ameliyat sonrası hastanın rahat bir şekilde uyanmasını kim sağlar?
   a. Ameliyatı yapacak doktor (cerrah)
   b. Anestezi doktoru
   c. Hemşire
   d. Teknisyen
   e. Bilmiyorum.
8. Ameliyattan sonra hastanın ağrısız uyanmasını kim sağlar?
   a. Ameliyatı yapacak doktor (cerrah)
   b. Anestezi doktoru
   c. Hemşire
   d. Teknisyen
   e. Bilmiyorum.
9. Ameliyat öncesi anestezi doktoru tarafından detaylı olarak bilgilendirilmek ister misiniz?
   a. Evet, detaylı bilgilendirme isterim.
   b. Evet, ama endişelenirim korkusuyla çok detaylı bir bilgilendirme olmasını istemem.
   c. Hayır, istemem.
   d. Bilmiyorum.

ANESTEZİ DOKTORU ile GÖRÜŞME SONRASI

1. Anestezi doktoru ne iş yapar?
   a. Ameliyat olacak hastayı uyutur.
   b. Ameliyat olacak hastayı uyutur, ameliyat süresince takip eder ve uyandırır.
   c. Ameliyatı yapar.
   d. Bilmiyorum.
2. Anestezi polikliniğine neden geldiğinizi biliyor musunuz?
   a. Evet. Ameliyat öncesi muayene olmak ve ameliyata uygunluğumun değerlendirilmesi için geldim.
   b. Hayır. Bu poliklinikte ne yapılacağını bilmiyorum.
3. Ameliyat olabilmek için hastanın uygun olup olmadığına kim karar verir?
   a. Ameliyatı yapacak doktor (cerrah)
   b. Anestezi doktoru
   c. Hemşire
   d. Teknisyen
   e. Bilmiyorum.
4. Ameliyat sırasında anesteziyi kim uygular?
   a. Ameliyatı yapacak doktor (cerrah)
   b. Anestezi doktoru
   c. Hemşire
   d. Teknisyen
   e. Bilmiyorum.
5. Ameliyat sırasında hastanın kalp hızı, tansiyon gibi hayati fonksiyonlarını kim takip eder?
   a. Ameliyatı yapacak doktor (cerrah)
   b. Anestezi doktoru
   c. Hemşire
   d. Teknisyen
   e. Bilmiyorum.
6. Ameliyat sonrası hastanın rahat bir şekilde uyanmasını kim sağlar?
   a. Ameliyatı yapacak doktor (cerrah)
   b. Anestezi doktoru
   c. Hemşire
   d. Teknisyen
   e. Bilmiyorum.
7. Ameliyattan sonra hastanın ağrısız uyanmasını kim sağlar?
   a. Ameliyatı yapacak doktor (cerrah)
   b. Anestezi doktoru
   c. Hemşire
   d. Teknisyen
   e. Bilmiyorum.
8. Bu görüşme sonrası düşünceleriniz nelerdir?
   a. Anestezi ile ilgili endişelerim azaldı .
   b. Anestezi ile ilgili endişelerim devam ediyor.
   c. Anestezi ile ilgili endişelerim arttı.
   d. Hiçbir fikrim yok.

Tablo 2. Demografik veriler.

Cinsiyet (n/%)	
Kadın	130 (43,3)
Erkek	170 (56,7)
Yaş (min-maks)	18-73
Eğitim durumu (n/%)	
İlkokul	134 (44,7)
Ortaokul	35 (11,7)
Lise	65 (21,7)
Yüksekokul	26 (8,7)
Fakülte	30 (10)
Hiçbiri	10 (3,3)
Önceki cerrahi deneyim	
Evet	191 (63,7)
Hayır	109 (36,3)
Ne ameliyatı olacağını biliyor.	
Evet	289 (96,3)
Hayır	11 (3,7)

n: Hasta sayısı

verdiği, 49 hastanın (%16,3) ise bilmiyorum olarak işaretlediği görüldü. Görüşme sonrası doğru yanıt veren hasta oranının %69,3'e yükseldiği belirlendi. İstatistiksel olarak bu artışın anlamlı olduğu saptandı (p<0,05) (Şekil 1).

İki yüz yetmiş hasta (%90) neden anestezi polikliniğine geldiğini bilmekte iken, 30 hasta (%10) neden anestezi doktoru ile görüşmeye geldiğini bilmiyordu. Poliklinik görüşmesi sonrası 19 hasta (%6,3) hala görüşme yapma nedenini bilmediğini belirtti. İstatistiksel olarak bu azalmanın anlamlı olduğu bulundu (p<0,05).

Ameliyat olmak için hastanın uygun olup olmadı-

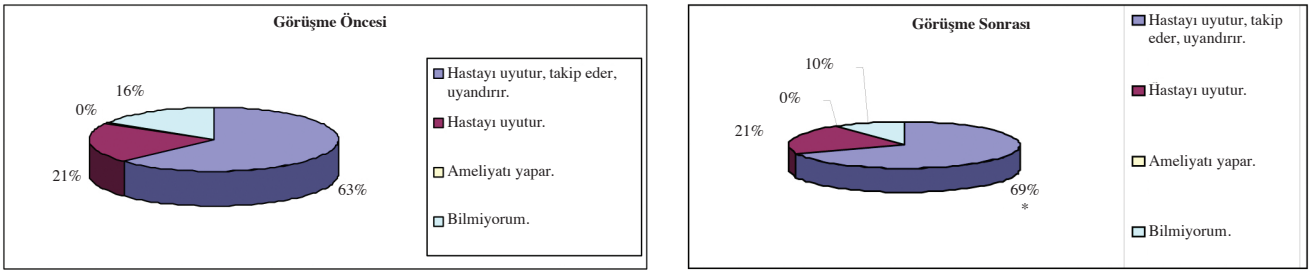

Şekil 1. "Anestezi doktoru ne iş yapar?" sorusuna verilen yanıt yüzdeleri. * p, anlamlılık değeri <0,005

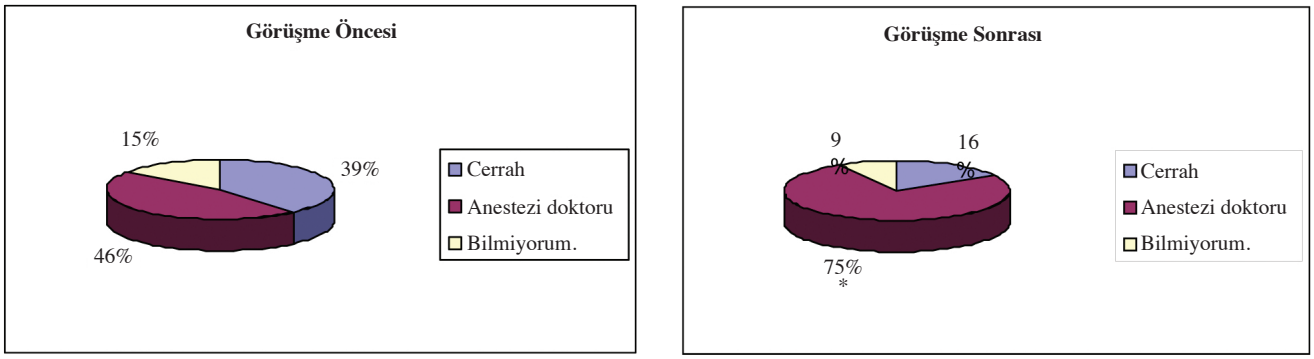

Şekil 2. "Ameliyat olabilmek için hastanın uygun olup olmadığına kim karar verir?" sorusuna verilen yanıt yüzdeleri. * p, anlamlılık değeri <0,001

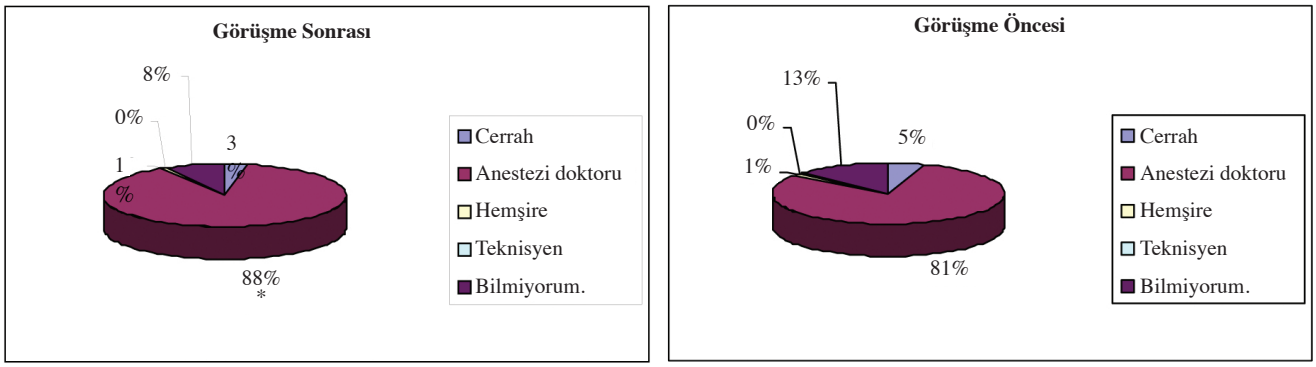

Şekil 3. "Ameliyat sırasında anesteziyi kim uygular?" sorusuna verilen yanıt yüzdeleri. * p, anlamlılık değeri <0,001

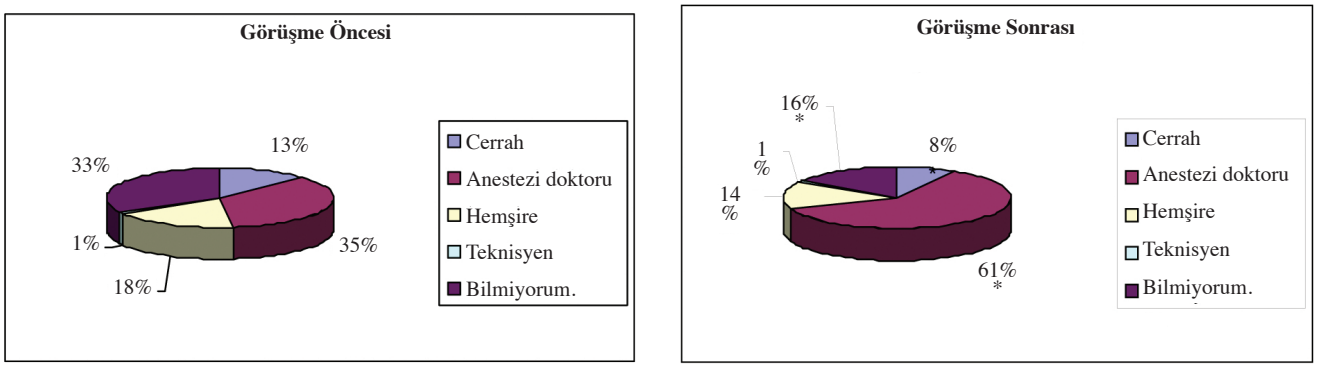

Şekil 4. "Ameliyat sırasında hastanın kalp hızı, tansiyon gibi yaşamsal fonksiyonlarını kim takip eder?" sorusuna verilen yanıt yüzdeleri. * p, anlamlılık değeri <0,05

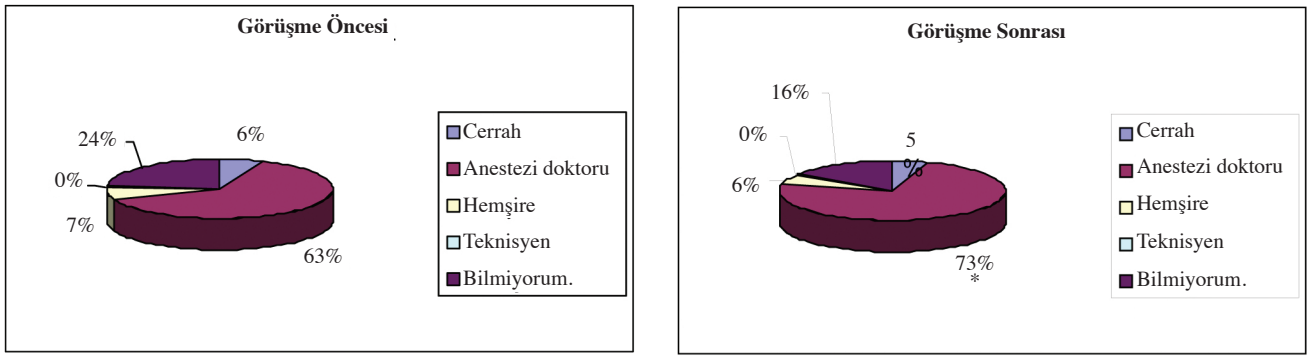

Şekil 5. "Hastanın rahat bir şekilde uyanmasını kim sağlar?" sorusuna verilen yanıt yüzdeleri. * p, anlamlılık değeri <0,001

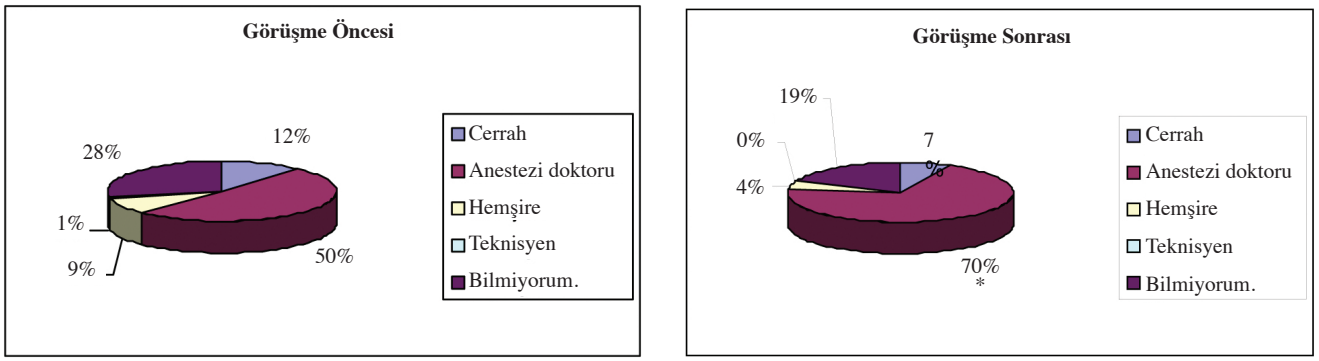

Şekil 6. "Ameliyattan sonra hastanın ağrısız uyanmasını kim sağlar?" sorusuna verilen yanıt. * p, anlamlılık değeri <0,05

ğını ameliyatı yapacak olan doktorun karar verdiğini düşünen hastaların oranı %39, anestezi doktorunun görevi olduğunu düşünen hasta oranının %47,5 olduğu, %15,3 hastanın da bunu bilmediği görüldü. Poliklinik değerlendirmesi sonrası doğru yanıt oranının %75'e yükseldiği ve bu değişimin istatistiksel olarak belirgin anlamlı olduğu saptandı (p<0,001) (Şekil 2).

"Anestezi uygulamasını kim yapar?" sorusuna %80,3 ile anestezi doktoru yanıtı alındığı, 15 (%5) hastanın ameliyatı yapacak olan doktor, 1 (%0,3) hastanın anestezi teknisyeni, 3 (%1) hastanın hemşire ve 40 (%13,3) hastanın ise bilmiyorum yanıtı verdiği görüldü. Görüşme sonrası doğru cevap oranının %88'e yükseldiği ancak 24 (%8) hastanın hala bilmediği belirlendi. Bu durum istatistiksel olarak belirgin anlamlı olarak bulundu (p<0,001) (Şekil 3).

Hastaların %35'i ameliyat sırasında hastanın vital

fonksiyonlarını anestezi doktorunun takip ettiğini bilmekle beraber, %13'ü cerrah tarafından takip yapıldığını düşünmekteydi. Görüşme sonrası bu oranların sırasıyla %61 ve %8,3 olarak değiştiği ve istatistiksel olarak belirgin anlamlı bir farklılık olduğu saptandı (p<0,001) (Şekil 4).

Ameliyat sonunda hastanın uyanmasının hastaların %63'ünün anestezi doktoru, %6,7'sinin hemşire, %6,3'ünün cerrah, %0,3'ünün anestezi teknisyeni tarafından gerçekleştirildiğini düşündüğü belirlendi. Yine görüşme sonrası bu oranların sırasıyla %73,3, %5,7, %5 ve %0,3 değiştiği, %15,7 hastanın ise bilmediği görüldü. Değişim oranları kıyaslandığında istatistiksel olarak belirgin anlamlı farklılık bulundu (p<0,001) (Şekil 5).

Hastaların %50,7'si ağrı tedavilerinde anestezi doktorunun rol aldığını bilmekte iken, bu oranın görüşme sonrası %69,7'e yükseldiği tespit edildiği. İstatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu saptandı (p<0,05) (Şekil 6).

Görüşme sonrasında hastaların %68,3'ü anestezi ile ilgili endişelerinin azaldığını, %9,3'ü endişelerinin devam ettiğini, %0,7'si endişelerinin arttığını ve %21,7 bu konu hakkında düşünce sahibi olmadığını dile getirdi.

Hastaların önceki cerrahi deneyimleri dikkate alındığında, önceden ameliyat olmuş hastaların ilk defa ameliyat olacak hastalara göre poliklinikte bulunma nedenlerini ve ameliyat için değerlendirme yapılırken hastanın ameliyata uygunluğunu kimin belirlediğini istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha fazla oranda bildiği görüldü (p<0,05). Ancak önceden ameliyat olmuş hastaların "Yaşamsal fonksiyonları kim takip eder?", "Hastaların rahat uyanmasını kim sağlar?", " Hastaların ağrısız uyanmalarını kim sağlar?" sorularına verdikleri cevap oranları karşılaştırıldığında görüşme sonrası verilerde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı belirlendi (p>0,05).

Çalışmaya katılan hastaların eğitim durumları dikkate alındığında eğitim seviyesi arttıkça sorulara doğru yanıt verme oranının da arttığı ve bunun istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlendi (p<0,05).

Hastaların %88'i anestezi doktoru tarafından detaylı bilgilendirme istediklerini, %10'u detaylı bilgilendirme istemediğini, %26'sı ise bu konu hakkında düşüncesi olmadığını belirtti.

TARTIŞMA

Yaptığımız anket çalışmasının sonucuna göre, %80,3 hastanın anesteziyolojinin uzmanlık gerektiren bir dal olduğunu ve doktor tarafından uygulandığını bildiğini belirledik. Ancak hastaların anesteziyoloğun görev ve sorumlulukları hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarını saptadık. Anesteziyoloji polikliniğinde yapılan görüşme ve bilgilendirme sonrası anesteziyoloğun uzmanlaşmış bir doktor olduğunun farkındalık oranının %88'e yükselmesi ve anesteziyoloğun görevlerine dair bilgi düzeyinde anlamlı artış olması bizi anestezi farkındalığını arttırmada anesteziyolog ile bire bir görüşmenin çok önemli olduğu sonucuna ulaştırmıştır. Bu görüşmeler hastanın kendini dile getirmesine olanak sağlamakta ve anestezi uygulamalarına dair endişelerin azalmasında etkin olmaktadır.

Düzenlenmiş olan başka anket çalışmalarında, anesteziyoloğun uzmanlaşmış bir doktor olduğu farkındalığı %58 ile %95 arasında değişenkenlik göstermektedir [1,3,4]. Marulasiddappa ve ark.'nın [5] yaptıkları anket çalışmasında, anesteziyoloğu %48 hasta doktor, %7 hasta uzman doktor, %1 hasta teknisyen olarak tanımlamış, %44 hasta ise bilmediğini belirtmiştir.

Garcia-Marcinkiewicz ve ark. [6] eğitim seviyesi yüksek 502 hastada yaptıkları anket çalışması ile %86 oranında anesteziyoloğun uzmanlaşmış bir doktor olduğunun bilinmesine rağmen, görev ve sorumlulukları hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarını ortaya koymuşlardır. Eğitsel bir kitapçığın bu bilgilendirmeyi sağlamada yeğlenecek bir yöntem olduğunu belirtmişlerdir. Çalışmamız da bu verileri destekler şekildedir.

Çalışmamızda %63,7 hastanın daha önceden en az bir kez cerrahi deneyimi yaşamış olmasına rağmen anesteziyoloğun görevleri konusunda yeterli bilgiye

sahip olmadığını, cerrahın anestezi uygulamalarının bir bölümünde rol aldığını, ameliyat sonrası ağrı tedavisi uygulamalarında ise ağırlıklı olarak hemşirelerin görev aldığını düşündüğünü gördük. Bu durumu hastaların daha çok cerrah ve hemşire ile karşılaşmalarının bir sonucu olarak değerlendirdik.

Yapılan bir anket çalışmasında, hastaların %41'i cerrahi öncesi anesteziyolog tarafından bilgilendirilmek istendiğini, %41'i fikri olmadığını ve %18'i bilgilendirilmek istemediğini belirtmiştir [5]. Sonuçlarımıza bakıldığında, bu oranlar sırasıyla %88, %8,7 ve %3,3 olarak bulundu. Hastaların anesteziyolog tarafından detaylı olarak bilgilendirilmek istememeleri bize bilinmeyenden endişe etmelerine bağlı olduğunu düşündürdü.

Çalışmamızda, anesteziyoloji polikliniğindeki görüşmelerin etkinliğini ortaya koymak için hastalara anket sorularımızı anesteziyolog ile görüşmenin bitiminde yine yönelttik. Benzer bir çalışmada Baaj ve ark. [2] anket değerlendirmesini cerrahiden önce ve postoperatif 1. günde olmak üzere iki basamaklı gerçekleştirmişlerdir. Preoperatif anesteziyolog ile daha fazla süre görüşmenin, anestezi ile ilgili eğitsel materyaller oluşturmanın ve halkın eğitim seviyesi düşük kesimine yönelik görsel basınının kullanılmasının önemine değinmişlerdir. Yine aynı çalışmada, halkın eğitim seviyesi ile anestezi ve anesteziyolog hakkındaki bilgilerinin paralel olduğunu ortaya koymuşlardır. Yoldaş ve ark. [7] yaptıkları anket çalışmasında, eğitim durumu ile anesteziyoloji hakkındaki bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermişlerdir. Çalışmamızda da eğitim seviyesi arttıkça hastaların bilgi düzeylerinde de artış olduğu saptanmıştır. Uysal ve ark. [8] ameliyat sonrası dönemde yaptıkları anket çalışması ile anesteziyoloji uygulamalarına dair bilgi düzeylerini ve hasta memnuniyetini değerlendirmişlerdir.

Yalnızca preoperatif değil postoperatif dönemde de hasta değerlendirmesinin anesteziyoloji farkındalığını arttırmada önemli olduğu yapılan çalışmalarla gösterilmiştir [9]. Lee ve ark. [10] toplum tarafından sırasıyla televizyon programları, açıklayıcı broşürler ve internetin farkındalığı oluşturmada yeğlendiğini belirten bir çalışma yapmışlardır.

Cohen ve ark. [11] İsrail'de farklı yıllarda yapılmış anket çalışmalarını karşılaştırmışlar ve halka yönelik bilgilendirme kampanyalarının yıllar içinde anesteziyolojinin anlaşılmasındaki etkinliğini ortaya koymuşlardır.

Yapılan tüm bu çalışmaların aksine Oliveira ve ark. [12] preanestezik değerlendirmenin anesteziyologlar hakkında verilen doğru yanıt oranlarını arttırmadığını göstermişlerdir. Bu durumu hastaların eğitim seviyesinin bir sonucu olarak değerlendirmişlerdir. Çalışmamızda da anesteziyoloji polikliniği görüşmeleri sonrasında bir grup hastadan doğru yanıt elde edilememiş olması eğitim seviyesindeki düşüklüğe bağlı görünmektedir.

Çalışmamız, Türkiye'de yapılan diğer çalışmalardan poliklinik görüşmelerinin etkinliğini hemen ortaya koymamız açısından farklılık göstermektedir. Ancak bu anket değerlendirmesi toplumumuzun tamamını yansıtmamaktadır. Yalnızca hastanemize başvuran ameliyat olacak hastaların sonuçlarını vermektedir. Hastaların bir kısmının anestezi ile ilgili önceden araştırma yapmış olabileceği olasılığı değerlendirilmemiştir. Bu nedenle anestezi farkındalığı topluma oranlandığında daha fazla olabilir.

Sonuç olarak, anesteziyolog olarak bizler hastalara daha fazla zaman ayırıp gerekli özeni göstermeli, detaylı bilgilendirmeyi yapmalı ve hastaların endişelerine yönelik açıklayıcı olmalıyız. Hastane içi tanıtımların arttırılması, broşür dağıtımı ve görsel basında anesteziyoloji ile ilgili daha fazla bilgiye yer verilmesi anesteziyoloji farkındalığını oluşturmada şüphesiz yararlı olmaktadır. Önemli noktalardan biri de birlikte çalıştığımız cerrahların hastalarını anestezi uygulamaları ve anesteziyolog hakkında doğru bilgilendirme konusuna dikkat etmeleridir.

KAYNAKLAR

1. Calman LM, Mihalache A, Evron S, Ezri T. Current understanding of the patients' attitude towards the anesthetist's role and practice in Israel: effect of the patient's experience. J Clin Anesth. 2003 Sep;15(6):451-4. https://doi.org/10.1016/S0952-8180(03)00111-9
2. Baaj J, Takrouri MS, Hussein BM, Al Ayyaf H. Saudi pati-

ents' knowledge and attitude toward anesthesia and anesthesiologists- A prospective cross-sectional interview questionnaire. Middle East J Anaesthesiol. 2006 Feb;18(4):679-91.
3. Gottschalk A, Seelen S, Tivey S, Gottschalk A, Rich G. What do patients know about anesthesiologists? Results of a comparative survey in an U.S., Australian, and German university hospital. J Clin Anesth. 2013 Mar;25(2):85-91. https://doi.org/10.1016/j.jclinane.2012.06.017
4. Ribeiro CS, Mourão JI. Anesthesiologist: the patient's perception. Braz J Anestesiol. 2015 Nov-Dec;65(6):497-503. https://doi.org/10.1016/j.bjane.2014.05.014
5. Marulasiddappa V, Nethra HN. A Survey on Awareness about the Role of Anesthesia and Anesthesiologists among the Patients Undergoing Surgeries in a Tertiary Care Teaching Women and Children Hospital. Anesth Essays Res. 2017 Jan-Mar;11(1):144-50. https://doi.org/10.4103/0259-1162.186595
6. Garcia-Marcinkiewicz AG, Long TR, Danielson DR, Rose SH. Health literacy and anesthesia: patients' knowledge of anesthesiologist roles and information desired in the preoperative visit. J Clin Anesth. 2014 Aug;26(5):375-82. https://doi.org/10.1016/j.jclinane.2014.01.013
7. Yoldaş TK, Yoldaş M, Karagöz S, Güven AÇ, Çelik Y, Kızılkaya M ve ark. Preanestezik değerlendirmede hastaların anestezi uygulamalarına ilişkin bilgi, deneyim ve kaygıları ile ilgili anket çalışması. Ege Tıp Dergisi. 2016;55(3);109-16. https://doi.org/10.19161/etd.344206
8. Uysal Aİ, Güner Ö, İnal FY, Yılmaz Y. Tokat devlet hastanesinde genel ve rejyonel anestezi uygulanan hastaların anestezi bilgi düzeyini ve memnuniyetini değerlendirme anketi. Çağdaş Tıp Dergisi. 2013;3(2):82-7.
9. Saal D, Heidegger T, Nuebling M, Germann R. Does a postoperative visit increase patient satisfaction with anaesthesia care?. Br J Anaesth. 2011 Nov;107(5):703-9. https://doi.org/10.1093/bja/aer261
10. Lee JJ, Lee NH, Park CM, Hong SJ, Kong MH, Lee KH at al. Public awareness about the specialty of anesthesiology and the role of anesthesiologists: a national survey. Korean J Anesthesiol. 2014 Jan;66(1):12-7. https://doi.org/10.4097/kjae.2014.66.1.12
11. Cohen B, Ogorek D, Oifa S, Cattan A, Matot I. Smart marketing may improve public understanding of the anesthesia profession. Isr J Health Policy Res. 2015 Jun;4:16. https://doi.org/10.1186/s13584-015-0011-1
12. de Oliveira KF, Clivatti J, TSA, Munechika M, Falcão LF. What do Patients Know about the Work of Anesthesiologists?. Rev Bras Anestesiol. 2011 Nov-Dec;61(6):720-7. https://doi.org/10.1016/S0034-7094(11)70081-2